

Protocol grensoverschrijdend gedrag De Bron Barneveld

Inleiding

Op de Bron hebben we een beleid geschreven over hoe we om willen gaan met grensoverschrijdend gedrag. Deze aanpak zorgt voor helderheid en duidelijkheid en heeft het doel om kinderen te helpen gewenst gedrag te laten zien. Veelal is hier ondersteuning voor nodig en daarnaast een sanctie. In dit protocol beschrijven we wat we verstaan onder grensoverschrijdend gedrag en hoe we er mee om willen gaan op de Bron.

Uitgangspunt

Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen veilig kunnen spelen en leren op school. Dat doen we door ons aan de afgesproken regels te houden. Als een kind zich niet aan de regels houdt dan wordt hij/zij daarop aangesproken. En meestal stopt het kind dan en is het probleem opgelost. Soms laat een kind ontoelaatbaar gedrag zien. De juf/meester en/of ouder vertelt hem/haar dat het ontoelaatbaar gedrag is.

Grensoverschrijdend of ontoelaatbaar gedrag is gedrag, wat niet past bij de ontwikkeling van een kind, waarbij de regels bij herhaling worden overtreden of waarbij het de leerkracht onmogelijk wordt gemaakt om zijn of haar belangrijkste taak, het geven van goed onderwijs, naar behoren uit te voeren.

Voorbeelden van ontoelaatbaar gedrag zijn:

De juf/meester, een kind uit de klas, of een ouder pijn doen met handen en voeten of door woorden en daar niet mee willen stoppen.

Naar herhaaldelijk waarschuwen niet willen luisteren als er gevraagd wordt je aan de regels te houden.

Weglopen van school of niet binnen willen komen na een pauze.

Je werk niet willen maken als juf/meester dat van je vraagt.

Gooien met spullen door de klas.

Zo dusdanige herrie maken zodat de juf/meester niet verder kan gaan met de les.

Mate van ontoelaatbaar gedrag

We onderscheiden 4 typering van ontoelaatbaar gedrag.

Deze lades waarin we gedrag onderscheiden gaan uit van enerzijds *frequentie* en anderzijds de *ernst* van het gedrag. Ook beschrijft onderstaand schema of er ondersteuning en of sanctie gewenst is.

<p>1. Licht probleemgedrag, incidenteel</p> <p>Ondersteuning: - Discipline:-</p>	<p>2. Licht probleemgedrag, frequent</p> <p>Ondersteuning: + Discipline: - (wel time-out, consequentie)</p>
<p>3. Ernstig probleemgedrag, incidenteel</p> <p>Ondersteuning: - Discipline: +</p>	<p>4. Ernstig probleemgedrag, frequent</p> <p>Ondersteuning: + Discipline: +</p>

1. Licht probleemgedrag komt incidenteel voor

Gedrag heeft (nog) weinig impact en vraagt om een snelle begeleiding door leerkracht. Leerkracht past effectieve strategieën toe die binnen het reguliere klassenmanagement voorkomen.

Voorbeelden van gedrag; ordeverstoring, negatieve opmerking naar leerkracht, niet luisteren naar uitleg, ongepast taalgebruik, niet houden aan de klasse regels.

Aanpak:

- Keep the flow of instruction, leerling wijzen op gedragsverwachting, correct corrigeren.

2. Licht probleemgedrag komt frequent voor

Gedrag is zorgt voor serieuze problemen in de klas. Er wordt een vooraf afgesproken grens overschreden. Vaak wordt het door de omgeving versterkt en is het een vervelende gewoonte geworden. Straffen is geen effectieve strategie. We richten op begeleiding bij nieuw aan te leren gedrag.

Voorbeelden van gedrag; ordeverstoring, ongepast taalgebruik, ongevraagd door de klas lopen, door instructie heen praten.

Aanpak:

- Ondersteuning; lb'er, LO, SMW, gedragspecialist in samenwerking met ouders.
- Preventiegesprek over gedragsverwachtingen, afspraken maken over uitvoeren van verwachtingen en consequenties, tussentijdse feedback geven. Time-out buiten de klas.

3. Ernstig/zwaar probleemgedrag komt incidenteel voor

Alle grenzen zijn overschreden, hier past alleen een fikse sanctie.

Voorbeelden van dit gedrag; pesten, vernielen, fysiek geweld/verbaal geweld tegen leerling of leerkracht.

Aanpak:

- Waarschuwingskaart (met gesprek met ouders en kind).

- Consequentie: vergoeding materiele kosten, herstelgesprek, excuusbrief, time-out in een andere klas.
- Incidentenregistratie.

4. Ernstig/zwaar probleemgedrag komt frequent voor

Dit is een uitvergroting van voorgaand beschreven gedrag bij punt 1. De gedragingen kunnen hetzelfde zijn, maar doen zich vaker voor en hebben een grotere impact op het gevoel van veiligheid.

Voorbeelden van dit gedrag pesten, fysieke agressie tegen leerlingen en leerkrachten, geen gezag aanvaarden, klas ontregelen.

Aanpak: Waarschuwingskaart (gesprek met ouders en groot overleg OT)

- Tijdelijke verwijdering uit de klas, time-out in andere klas, herstelgesprek met slachtoffers.
- Ondersteuning via IB'er, externen, MDO overleg.
- Incidentenregistratie.

Afspraken voor time-out:

1. Time-out buiten de klas bij fase 2.
2. Time-out in een andere groep bij fase 3 en 4 voor een dagdeel. Als het kind terugkeert naar de eigen groep is er herstelcontact met de leerkracht en de leerling. Het herstelcontact is geen uitvoerig gesprek maar een kort contactmoment waarbij de boodschap is; je mag weer met een schone lei beginnen.

Dit plan van aanpak is een richting en werkt effectief voor veel kinderen. Natuurlijk zijn er ook kinderen die vanuit speciale ondersteuningsbehoeften een andere aanpak nodig hebben. School kan daarbij afwijken van dit plan van aanpak. Dit gebeurt in samenwerking met alle betrokkenen van het kind.

Het waarschuwingskaartensysteem-stappenplan:

Stap 1 Een kind vertoont ontoelaatbaar gedrag. De leerkracht geeft het kind een 1ste waarschuwingskaart; '**de witte kaart**'. *De waarschuwingskaart is een brief dat de datum en een beschrijving van het ontoelaatbare gedrag vermeldt.* De kaart gaat mee naar huis en komt voorzien van een handtekening weer mee terug naar school. De leerkracht neemt n.a.v. het incident contact op met de ouders. De leerkracht heeft n.a.v. het gedrag een gesprek met de leerling. De kaart komt in het leerlingendossier. Het kind krijgt een consequentie in de vorm van een strafmaatregel.*

Stap 2 Een kind vertoont wederom ontoelaatbaar gedrag. De leerkracht geeft het kind een 2de waarschuwingskaart; '**de gele kaart**'. *De waarschuwingskaart is een brief dat de datum en een beschrijving van het ontoelaatbare gedrag vermeldt.* De kaart gaat mee naar huis en komt voorzien van een handtekening weer mee terug naar school. De leerkracht heeft n.a.v. het gedrag een gesprek met de leerling. Er wordt n.a.v. de twee incidenten een oudergesprek gepland met de leerkracht. De 2de kaart komt in het leerlingendossier. Het kind krijgt een consequentie in de vorm van een strafmaatregel.*

Stap 3 Een kind vertoont wederom ontoelaatbaar gedrag. Het betreft de derde keer. Het kind krijgt nu '**de oranje kaart**' uitgedeeld. *Deze waarschuwingskaart wordt voorzien van een brief van de locatiedirecteur naar de ouders opgestuurd.* De leerkracht maakt een afspraak met de ouders voor een gesprek. Bij dat gesprek zijn de ouders, de groepsleerkracht en de

intern begeleider aanwezig. Tijdens dit gesprek wordt de ouders duidelijk gemaakt dat het kind in stap 3 van de procedure ontoelaatbaar gedrag zit en wordt de voortgang van de procedure besproken. Tevens komt het ontoelaatbare gedrag aan de orde en wordt aan de ouders gevraagd hun nadrukkelijke medewerking te verlenen om de problemen op te lossen. Van dit gesprek maakt de school een besprekingsverslag. De oranje waarschuwingskaart en het besprekingsverslag komen in het leerlingendossier. Nb. De leerkracht plant n.a.v. het gedrag altijd een gesprek met de leerling. Het kind krijgt een consequentie in de vorm van een strafmaatregel.*

Stap 4 Het kind vertoont wederom ontoelaatbaar gedrag. Omdat het de vierde keer betreft krijgt het kind **'de rode kaart'**. Dat betekent dat bij herhaling van ontoelaatbaar gedrag de leerling wordt geschorst. De leerkracht maakt een afspraak met de ouders voor een gesprek. Bij dit gesprek zijn aanwezig de directeur, de ouders, de intern begeleider en eventueel de groepsleerkracht. Tijdens dit gesprek wordt de ouders een overzicht gegeven van het inmiddels aangelegde dossier en wordt de ouders gevraagd binnen een door de school te bepalen termijn hulp te zoeken of te aanvaarden teneinde een gedragsverandering tot stand te brengen bij het kind. De ouders worden op de hoogte gebracht van de volgende stap bij wederom ontoelaatbaar gedrag. Dit houdt in dat het kind voor één dag geschorst zal gaan worden. De rode waarschuwingskaart en een besprekingsverslag van het gesprek dat met de ouders is gevoerd wordt toegevoegd aan het leerlingendossier. Bovendien krijgen de ouders een dubbele kopie van het besprekingsverslag met het verzoek één kopie ondertekend terug te sturen, ten teken dat zij instemmen met de termijn en hulp zoeken of aanvaarden in het algemeen. Nb. De leerkracht plant n.a.v. het gedrag altijd een gesprek met de leerling. Ook in de verdere procedure. Van deze gesprekken wordt verslag gelegd in Parnassys. Het kind krijgt een consequentie in de vorm van een strafmaatregel te bepalen door de leerkracht passend bij het kind.

Stap 5 Het kind vertoont wederom ontoelaatbaar gedrag. De school stuurt een brief naar de ouders, waarin melding wordt gemaakt van het voorval en de datum waarop het heeft plaatsgevonden. In de brief wordt aangegeven dat het kind voor **één dag geschorst** zal worden en welke dag dat zal zijn. De directeur heeft hierbij overleg gehad met bestuur. Verder bevat de brief de aankondiging dat bij een volgende keer het kind voor drie dagen geschorst zal worden. De groepsleerkracht zorgt ervoor dat het kind voldoende werk mee naar huis krijgt om tot een zinvolle tijdsbesteding te komen. De brief wordt opgenomen in het leerlingendossier. Een kopie van de brief wordt aan de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie gestuurd.

Stap 6 Het kind vertoont wederom ontoelaatbaar gedrag. De school stuurt een brief naar de ouders waarin melding wordt gemaakt van het voorval en de datum waarop het heeft plaatsgevonden. In de brief wordt aangegeven dat het kind voor **drie dagen geschorst** zal worden en welke aaneengesloten dagen dat zullen zijn. Verder bevat de brief de aankondiging dat wanneer het kind wederom ontoelaatbaar gedrag vertoont onherroepelijk de verwijdering procedure gestart zal worden. De brief geeft de ouders uitleg over die procedure. De directeur heeft hierbij overleg gehad met bestuur. De groepsleerkracht zorgt ervoor dat het kind voldoende werk mee naar krijgt om tot een zinvolle tijdsbesteding te komen. De brief wordt opgenomen in het leerlingendossier. Een kopie van de brief wordt aan de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie gestuurd.

Stap 7 Het kind vertoont wederom ontoelaatbaar gedrag. De school stuurt een aangetekende brief naar de ouders waarin aangegeven wordt dat de verwijdering procedure gestart wordt. Een kopie van de brief wordt aan de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie gestuurd.

Uitzonderingen

Hierboven is de meest uitgebreide procedure beschreven die doorlopen kan worden. Zoals gezegd kan de directeur besluiten een kind direct een gele waarschuwingskaart te geven. Daarmee worden de stappen één en twee van de procedure overgeslagen en komt een kind direct bij stap 3 (de versnelde procedure).

*de consequentie voor de onderbouw groepen: bij vernieling worden kosten betaald, nadenkstoel.

*de consequentie voor de bovenbouw groepen: : bij vernieling worden kosten betaald, gemist werk wordt ingehaald, een week nablijven.

Samenvattend:

Stap 1: 1 ^e waarschuwingskaart	Witte kaart+ strafmaatregel	Gesprek II, lkr, ouders
Stap 2; 2 ^e waarschuwingskaart	Gele kaart+ strafmaatregel	Gesprek II, lkr, ouders
Stap 3; 3 ^e waarschuwingskaart	Oranje kaart, +strafmaatregel	Gesprek II, ouders, IB,
Stap 4; 4 ^e waarschuwingskaart+ contact directie	Rode kaart, +strafmaatregel	Gesprek II, ouders, directie, IB, leerkracht
Stap 5; 1 dag schorsing		Brief schorsing directie
Stap 6; 3 dagen schorsing		Brief schorsing directie
Stap 7; start verwijderingsprocedure		

Het is natuurlijk de bedoeling dat kinderen onder de indruk raken van een waarschuwingskaart. Wanneer dat het geval is en een kind tenminste zes maanden geen ontoelaatbaar gedrag vertoont en vervolgens weer wel, dan kan een leerkracht besluiten het kind te waarschuwen en nog geen waarschuwingskaart af te geven. Dit is uitsluitend en alleen ter beoordeling aan het onderwijsgevende personeel en de schoolleiding. We starten elk schooljaar met een schone lei; dat wil zeggen dat er geen waarschuwingskaarten meegaan naar het volgende cursusjaar *tenzij* er sprake is van een situatie waar geen dusdanige verbetering wordt verwacht.

Omdat we altijd op zoek zijn naar verbetering in gedrag worden de leerlingen waarbij sprake is van ontoelaatbaar gedrag ook altijd op de leerlingbespreking met IB-er en OT besproken.

Procedure voor verwijdering

Verwijdering van een leerling is een maatregel die het bestuur slechts in het uiterste geval en pas na zeer zorgvuldige afweging mag nemen. Bij de beslissing tot verwijdering moet volgens de wettelijk vastgestelde procedures worden gewerkt:

1. De schooldirecteur geeft schriftelijk een signaal af aan het bestuur dat een leerling niet langer op school is te handhaven.
2. In het geval tot verwijdering wordt overgegaan wegens handelingsverlegenheid omdat niet in de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan worden voorzien, dan dient er **altijd** een volledig ontwikkelingsperspectief (OPP) in het leerling dossier aanwezig te zijn waarmee daadwerkelijk is gewerkt. De handelingsverlegenheid dient namelijk onder meer te blijken uit dit OPP. Alleen in het geval dat een OPP niet kan worden opgesteld doordat de ouders hun medewerking niet geven (zoals onder 06 beschreven) kan uiteindelijk worden volstaan met een eenzijdig OPP waarvan de uitvoering door dit gebrek aan medewerking stopt.
3. Voordat het bestuur tot verwijdering van een leerling besluit¹, hoort het zowel de betrokken groepsleerkracht als de ouders nadat het desbetreffende dossier doorgenomen is met de schooldirecteur. Indien het voornemen bestaat om de leerling

¹ Zie bijlage Modelbrief 4 CorDeo Protocol time-out schorsen verwijderen

gedurende de looptijd van de besluitvorming en het zoeken naar een andere school te schorsen, worden de ouders ook over dit voornemen gehoord.

NB. Uit een uitspraak van de rechter blijkt dat nooit langer dan een week geschorst kan worden. Gedurende de periode van een voornemen tot verwijdering kan dus niet langer dan maximaal een week worden geschorst.

4. De ouders ontvangen van het bestuur schriftelijk² een gemotiveerd besluit tot verwijdering waarbij wordt gewezen op de mogelijkheid om binnen zes weken schriftelijk bezwaar te maken tegen het besluit. De brief wordt aangetekend met bericht van ontvangst en per gewone post verzonden.
5. De leerplichtambtenaar en de Inspectie van het Onderwijs ontvangen een afschrift van de desbetreffende brief.
6. Het bestuur meldt het besluit tot verwijdering van de leerling terstond, doch uiterlijk binnen zeven dagen aan de leerplichtambtenaar.
7. Indien ouders bezwaar maken hoort het bestuur hen over dit bezwaarschrift.
8. Het bestuur neemt binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift een besluit. Dit besluit wordt zowel per gewone post als aangetekend met bericht van ontvangst aan de ouders verzonden. Betreft het een school voor bijzonder onderwijs, dan worden de ouders erop gewezen dat de bestuursrechter niet bevoegd is, maar de civiele rechter. Betreft het een school voor openbaar onderwijs, dan worden de ouders gewezen op de mogelijkheid van beroep bij de bevoegde bestuursrechter.
9. Definitieve verwijdering heeft pas plaats nadat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Onder "andere school" kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. ***Dit is een resultaatsverplichting.*** Zonder de bereidheid van een andere school de leerling toe te laten kan niet verwijderd worden.
10. Van het besluit tot verwijdering wordt de onderwijsinspectie op de hoogte gesteld. In de wet is geen informatieplicht aan de onderwijsinspecteur vastgelegd. Uit het oogpunt van zorgvuldigheid is het wel aan te raden de inspecteur in kennis te stellen.

Dossiervorming

De schooldirecteur is verantwoordelijk voor het bijhouden van het dossier, waarin wordt opgenomen welke problemen zijn opgetreden, wat de school eraan gedaan heeft om deze op te lossen en om de verwijdering van de leerling te voorkomen. In het dossier bevindt zich - behoudens in het geval het daarmee beoogde doel daarmee niet (meer) bereikt kan worden - een afschrift van de schriftelijke waarschuwing van de school aan de (ouders van de) leerling waarbij gewezen wordt op mogelijke verwijdering als de aan de verwijdering ten grondslag liggende grond aanhoudt. Ook heeft de school afschriften van alle brieven die zijn aangegeven bij de procedure voor verwijdering.

² Zie Modelbrief 5 CorDeo Protocol time-out schorsen verwijderen

Omgang met ouders die de rust van het onderwijsproces verstoren

Soms kan het gedrag van de ouders verstorend werken op de goede relatie die tussen school en ouders behoort te bestaan om de eerste taak van een school te bereiken, namelijk het geven van goed onderwijs aan een leerling. Er behoort een gezonde wisselwerking te zijn tussen opvoeders en de leerkrachten met inachtneming van ieders rol ten opzichte van de leerling. Dit betekent overigens dat een gezonde kritische opstelling van ouders ten opzichte van het onderwijs dat hun kind ontvangt deze wisselwerking alleen maar ten goede kan komen. De school zet zich tot uiterste in om goed onderwijs te verzorgen, maar is daarbij niet onfeilbaar, zodat het meedenken van ouders in dezen alleen maar de kwaliteit doet verbeteren.

Er zijn diverse stappen aangewezen om te trachten te voorkomen dat geschillen met ouders ontaarden in conflicten waarbij het gedrag van ouders onaanvaardbaar wordt. Wat onder 2. over de toepassing van maatregelen is beschreven is ook van toepassing op deze procedure.

Aanspreken op gedrag

Indien zich een eerste incident met een ouder voordoet³ dan is het zaak dat door de directeur van de school – ook als deze het onderwerp van het incident is – gepoogd wordt om de ouder te kalmeren en met deze in een eerste gesprek te gaan en te wijzen op de regel dat ouders, leerlingen en personeel met respect met elkaar dienen om te gaan, en vervolgens de ouder te verzoeken alsnog op rustige wijze zijn klacht te vertellen en toe te lichten.

Afhankelijk van de ernst van het gedrag⁴ kan het gesprek worden gevolgd door een brief waarin duidelijk de omgangsnormen op de school worden uitgelegd en dat daarom dergelijk gedrag niet wordt getolereerd.

Wanneer desondanks dit storende gedrag van de ouder(s) zich herhaalt of zich voortzet⁵, dan dienen betrokken ouders nogmaals voor een gesprek te worden uitgenodigd door de directeur. In dit gesprek moet worden gewaarschuwd dat als zich nog één keer een incident voordoet dan zal worden overgegaan tot het ontzeggen van de toegang tot de school en haar terreinen. Dit gesprek wordt altijd schriftelijk bevestigd.

Wanneer het gedrag van de betrokken ouder(s) onaanvaardbaar blijft dient een derde gesprek plaats te vinden waarbij wordt medegedeeld dat de toegang tot school en terreinen met onmiddellijke ingang voor vijf weken wordt ontzegd, behoudens op uitdrukkelijke uitnodiging door de directeur. Deze ontzegging moet per aangetekende brief (met bericht van ontvangst) worden bevestigd waarin tevens een uitnodiging om in de laatste week van de ontzegging nog te overleggen, moet zijn opgenomen.

De school dient van deze ontzegging de wijkagent in te lichten. De school is immers niet bevoegd om bij overtreding van het toegangsverbod, de betrokken ouders zelf te verwijderen uit de school of van de terreinen. Dit is voorbehouden aan “de sterke arm” wegens lokaal-/terreinvredebreuk.

De wijkagent kan eventueel proces-verbaal opmaken.

³ Bijvoorbeeld op niet mis te verstane toon ‘verhaal’ halen door een ouder bij een leerkracht

⁴ Bijvoorbeeld met stemverheffing ‘verhaal’ halen bij de juf in aanwezigheid van haar volledige klas, grof taalgebruik

⁵ Met onredelijk, vervelend gedrag (waarbij bijvoorbeeld de juf of meester demonstratief wordt genegeerd) kwaadspreken over leerkrachten

Mocht in de laatste week van de ontzegging het gesprek positief verlopen, dan kan de ontzegging door het bestuur worden opgeheven.

Opstelling van de ouders

Wanneer er sprake is van een leerling met ondersteuningsbehoefte is de medewerking van ouders op velerlei terreinen noodzakelijk. Te denken valt aan het toestemming geven voor nadere onderzoeken naar factoren in de leerling die het leerproces teveel belemmeren, cognitief en/of sociaal.

Wanneer ouders niet willen meewerken aan noodzakelijke onderzoeken, is een indringend gesprek met deze ouders in het bijzijn van de intern begeleider en de leerkracht noodzakelijk om hen er van te overtuigen dat zonder hun medewerking de school niet het vereiste goede (passende) onderwijs aan de leerling kan geven. Waarschijnlijk zal het niet bij één gesprek blijven om de medewerking van de ouders te verkrijgen. In het belang van de leerling moet de school zich tot het uiterste inspannen om in overleg tot de juiste onderzoeken en ondersteuning te komen.

Verwijdering van een leerling op grond van gedrag/opstelling van ouders

Het gedrag van de ouders kan op twee manieren een grond vormen voor verwijdering van een leerling.

Aanhoudend onaanvaardbaar gedrag

De school is zich ervan bewust dat een leerling niet verantwoordelijk is voor het gedrag van zijn ouders. Dit betekent dat als het met de leerling op school niet slecht gaat het eigenlijk niet verantwoord is om de leerling te verwijderen. Deze mag als het even kan niet de dupe worden van het bedrag van zijn ouders. Alleen als het (wan)gedrag van zijn ouders blijft aanhouden zal de school niet anders kunnen dan de leerling te verwijderen nadat een nieuwe school bereid is gevonden de leerling toe te laten.

Aanhoudend niet meewerkende opstelling

Wanneer uit het leerling dossier blijkt dat de school zich tot het uiterste heeft ingespannen om de medewerking van de ouders te verkrijgen, en het evident is dat zonder deze medewerking de school in een situatie van handelingsverlegenheid is gekomen – er kan bijvoorbeeld hierdoor geen goed ontwikkelingsperspectief worden opgesteld- dan is verwijdering, nadat er een andere school is gevonden die bereid is de leerling toe te laten, aan de orde.

Dit protocol is een verdere uitwerking van het CorDeo-brede protocol aangaande ontoelaatbaar gedrag. Het CorDeo protocol is leidend en juridisch getoetst en geborgd. Het bestuur heeft het protocol time-out, schorsen, verwijderen en onaanvaardbaar gedrag ouders vastgesteld op 30 mei 2018 nadat de (G)MR positief heeft geadviseerd op 23 april 2018.

Dit protocol is vastgesteld op 25 mei 2023 nadat de MR (De Bron) positief heeft geadviseerd op 6 juli 2023.